

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

▶ 1.8 – 11/2020

საკასაციო სასამართლომ დააკმაყოფილა სამინისტროს საჩივარი, გააუქმა ქვედა ინსტანციის სასამართლოთა გადაწყვეტილებები და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარი განაცხადა. სასამართლომ პრეიუდიციული ძალის მქონედ მიიჩნია ფაქტობრივი გარემოება იმის შესახებ, რომ მენარდემ დაარღვია მასზე დაკისრებული ვალდებულებები (რამდენადაც დარღვევა უკვე დადგენილი იყო სხვა სასამართლო დავაში). ხოლო, სამინისტრომ საბანკო გარანტიის თანხა საბანკო გარანტიის ხელშეკრულების საფუძველზე მიიღო, რაც, უზენაესი სასამართლოს განმარტებით, ავტომატურად გამორიცხავდა სკის 976-ე მუხლის გამოყენების შესაძლებლობას. ამიტომ, უზენაესი სასამართლოს მითითებით მოთხოვნა, შეიძლება, ეფუძნებოდეს საბანკო გარანტიის მომწესრიგებელ ნორმებს. შესაბამისად, სახეზეა სახელშეკრულებო და არა კონდიქციური მოთხოვნა. სასამართლოს განმარტებით საბანკო გარანტია, გარკვეულწილად, მესამე პირის სასარგებლოდ დადებული იმგვარი გარიგებაა, რომელიც უზრუნველყოფს პრინციპალის მხრიდან ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში მისი კრედიტორის ინტერესებს. ამასთან, საბანკო გარანტია არააქცე-სორული ბუნებისაა, რაც იმას ნიშნავს, რომ იგი დამოკიდებული არ არის უზრუნველყოფილ ვალდებულებაზე. საკასაციო პალატამ განმარტა, რომ საბანკო გარანტიის ინსტიტუტის მარეგულირებელი არცერთი ნორმა არ შეიცავს ბენეფიციარისათვის გარანტიის საფუძველზე გადაცემული შესრულების გამოთხოვის შესაძლებლობას, მით უფრო იმ პირობებში, როდესაც უდავოა, რომ ვალდებულება დაირღვა. ამდენად, იურიდიულად გაუმართლებელია პრინციპალის მოთხოვნა ბენეფიციარის მიმართ, დააბრუნოს საბანკო გარანტიის საფუძველზე მიღებული შესრულება.

გოჩა ოყრეშიძე

არაჯეროვანი შესრულებით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება

არაჯეროვანი შესრულება, რომელიც კრედიტორის სხვა სამართლებრივ სიკეთეებსაც აზიანებს, წარმოადგენს არა დელიქტურ, არამედ სახელშეკრულებო ზიანს.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადება)

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება № ას-313-298-2016

სკ-ის 317-ე, 394-ე და 647-ე მუხლები

II. ფაქტობრივი გარემოებები

მოსარჩელემ ორი თანამოპასუხისათვის მოითხოვა მიყენებული ზიანის 5,750 ლარის ოდენობით სოლიდარულად დაკისრება. მოსარჩელის განმარტებით, მას ერთ-ერთი თანამოპასუხე დაპირდა, რომ გამოაცვლევიანდა კუთვნილი ავტომობილის ზეთსა და ფილტრს საკუთარ მალაზიაში, სადაც ასევე ეწევიან ამგვარ მომსახურებას. თუმცა, შეძენილი და დამონტაჟებული ფილტრი აღმოჩნდა უხარისხო, ვერ უზრუნველყო საკმარისი რაოდენობის ზეთის გატარება, რის შედეგადაც დაზიანდა მოსარჩელის კუთვნილი ავტომობილის ძრავი, რომლის შეკეთებისათვის მოსარჩელეს მოუხდა დიდი ოდენობით ხარჯის განევა და მიადგა ზიანი. მოპასუხეებმა სარჩელი არ ცნეს და განმარტეს, რომ მათ ზიანის მიყენებაში ბრალი არ მიუძღვით, რადგანაც ავტომობილის ძრავს ისედაც ჰქონდა პრობლემა, რის თაობაზეც მოსარჩელემ თავადვე განაცხადა, გამყიდველმა მოსარჩელეს მხოლოდ ის შესთავაზა, რომ ზეთი გამოეცვალათ მის მალაზიაში, ფილტრის შერჩევაში მას მონაწილეობა არ მიუღია.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, მოპასუხეებს მოსარჩელის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისრათ 5,750 ლარის. შეტანილი

სააპელაციო საჩივარი არ დააკმაყოფილა სააპელაციო სასამართლომ.

II. სასამართლო მსჯელობის შეჯამება

საკასაციო სასამართლომ ნაწილობრივ დააკმაყოფილა საკასაციო საჩივარი. კერძოდ, საკასაციო სასამართლომ არასწორად მიიჩნია ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მიერ დელიქტური სამართლის ნორმების გამოყენება და მიუთითა, რომ ვინაიდან მხარეთა შორის არსებობდა შეთანხმება ზეთისა და ფილტრის შეძენა/შეცვლის სამუშაოების განხორციელებაზე დაკავშირებით, ამიტომ მოთხოვნის დასაბუთებულობა უნდა შეფასებულიყო სახელშეკრულებო/ზიანის ანაზღაურების ზოგადი და არა დელიქტური ნორმების შესაბამისად. სასამართლომ დადგინილად მიიჩნია, რომ ზეთის ფილტრი, რომელიც გადაეცა მოსარჩელეს, არ იყო განკუთვნილი მისი ავტომანქანისათვის, რაც მის ნაკლოვანებაზე მიუთითებდა. თუმცა, ზიანი გამოიწვია არა ფილტრის გადაცემამ, არამედ მისმა დამონტაჟებამ. ასეთ შემთხვევაში, მენარდე ვალდებულია გააფრთხილოს დამკვეთი, რომ მისგან მიღებული მასალა უხარისხო და გამოუსადეგარია. აღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლომ შეცვალა მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძველი, თუმცა მენარდეს კვლავ დააკისრა ხელშეკრულების დარღვევით მოსარჩელისათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურება.

გონა ოყრეშიძე

► 1.9 - 11/2020

დავლების გარეშე სხვისი საქმეების შესრულებისას აუცილებელი ხარჯების ანაზღაურება

1. ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულებისას განეული აუცილებელი ხარჯები უნდა აუნაზღაურდეს შემსრულებელს. ის ფაქტი, რომ ასეთი ხარჯები არ არის გათვალისწინებული ხელშეკრულებით, ანა-

ზღაურებაზე უარის თქმის საფუძველი ვერ იქნება.

2. დაინტერესებული პირის მითითება არ შეიძლება შეფასდეს სკ-ის 969-ე მუხლით გათვალისწინებულ დავალებად ან სხვა საფუძველად.

3. ნარდობის ხელშეკრულებით განსაზღვრული მიახლოებითი ხარჯთაღრიცხვის მნიშვნელოვანი გადაჭარბებისას გადახარჯვის ანაზღაურების სამართლებრივი საფუძველი სკ-ის 631-ე, ხოლო მყარი ხარჯთაღრიცხვის მნიშვნელოვანი გადაჭარბებისას - სკ-ის 398-ე მუხლია.

4. განსხვავებით ფაქტების დადგენის პროცესიდან, დავის საგნის სამართლებრივი შეფასებისას მოსამართლე სრულიად დამოუკიდებელია და არ არის შებოჭილი დისპოზიციურობის ან შეჯიბრებითობის პრინციპებით. (ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 6 ივლისის № ას-696-696-2018 განჩინება

სკ-ის 629, 631, 969, 971, 972, 973-ე მუხლები; სკ-ის 105 I, II, 178 I, 391-ე მუხლები; სზაკ-ის 65, 69-ე მუხლები და „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონი.

I. საქმის ფაქტობრივი გარემოებები

მხარეებს შორის გაფორმებული სახელმწიფო შესყიდვის ხელშეკრულების საფუძველზე მოპასუხის მიერ გამოცხადებულ ტენდერში გამარჯვებულმა მოსარჩელემ 8 ქუჩის სავალი ნაწილი ბეტონის საფარით მოაწყო. ხელშეკრულების დანართით გათვალისწინებული ერთ-ერთი ქუჩის მოწყობის სამუშაოების ხარჯთაღრიცხვაში არ იყო გათვალისწინებული წყალსადენის ქსელის მოწყობა, რამაც გამოიწვია მიმდინარე სამუშაოს შეფერხება, ამიტომ ქუთაისის მერიის ხელმძღვანელ პირთა მითითებით, მოსარჩელემ წყალსადენის ქსელის მოწყობისთვის ხელშეკრულება გააფორმა სხვა მშს-თან, რომელმაც შეასრულა აღნიშნული სა-